

UVODNIK*U* FOKUSU OVOG TEMATSKOG BROJA ČASOPISA

LIMES (3/2017) je ekonomija, u njenom najširem značenju, te, posebno, odnos između teorijskih principa i načela, s jedne, i ekonomske prakse s druge strane. Tekstovi su rezultat istraživanja većeg broja autora iz Srbije, Irske, Sudana, Meksika i Crne Gore. Zajednički je napor da se identifikuju uzroci koji otežavaju razumevanje poznatog načela da „ne postoji ništa praktičnije od dobre teorije”.

U radu troje autora iz Dablina i Beograda, „Veza između teorije i prakse društvene odgovornosti kompanija” testirana je multidimenzionalnost problema koji, inače, u značajnoj meri dominiraju u raspravama o strategijama kompanija, ali, sve više, i u teorijskim raspravama. Na jednom polu, nalazi se stav Milтона Fridmana da je korporacija odgovorna samo u stvaranju profita, a na drugom polu je stanovište Denisa Vilkoška da je reč o mantri menadžmenta reputacije. Autori su, u potpunosti u duhu zadate teme broja, izvršili veoma serioznu analizu stavova, koja će, mišljenja smo, postati nezaobilazna referenca u narastajućem broju tekstova na temu CSR.

Predavač na Univerzitetu Mutaz A. Abougla, takođe ukazuje na značajna odstupanja od računovodstvenih principa, sadržanih u teoriji računovodstva, do kojih dolazi u računovodstvenim praksama zemalja u razvoju i, posebno, u Sudanu. Osnovni problem jeste slaba transparentnost finansijskog izveštavanja, Uzroke ovakvog stanja autor istražuje i sprovođenjem empirijskog istraživanja u Sudanu. Rezultati su posledica niza faktora institucionalnog karaktera, kao što su dugotrajne kolonijalne uprave, slabosti u edukaciji, ali i u ekonomskim razlozima, kao što su loši ekonomski rezultati javnih kompanija i neredovno izveštavanje.

Profesor Lukić sa Ekonomskog fakulteta u Beogradu je istraživao uticaj marže na performanse trgovinskih kompanija, oslanjajući se na komparativnu analizu i statistički metod. Lukić je utvrdio (suprotno mnogim mišljenjima) da je trgovinska marža u celini, u Srbiji niža nego u ekonomiji Zapada, a često slična ili donekle različita nego u ex-jugoslovenskim privredama. Zaključak autora jeste da se međunarodna pozicija trgovinskih kompanija Srbije može poboljšati samo snižavanjem operativnih troškova, dajući i konkretna rešenja koja bi vodila ovom cilju.

Nakon ovog bloka tekstova, slede radovi koji su svrstani u kontekst rasprave o održivom razvoju i lokalnim zajednicama. Carlos Zepeda, doktorand na Univerzitetu Bath u Velikoj Bitaniji i Siniša Zarić, profesor Ekonomskog fakulteta u

Beogradu su istraživali iskustva dva grada: Budimpešte i Beograda. Imajući u vidu nasleđe postsocijalističkog društva, autori pokušavaju da empirijski ukažu na stavove građana i njihova očekivanja u daljem razvoju. Analiza je smeštena u kontekst održivog razvoja, ali i kreiranja socijalnog kapitala na lokalnom nivou koji omogućava proizvodnju informacija, snižavanje transakcionih troškova i mogućnost transformacije kreativnog kapitala u biznise. Planeri bi trebalo da imaju na umu potrebu projektovanja otvorenih prostora i mesta susretanja ljudi, što bi doprinelo da stanovnici dele osećaj ponosa pripadanjem ovim lokalnim zajednicama.

U ovom kontekstu je i rad doktorantkinje Biljane Jovanović Ilić koja ukazuje na uticaj koncepta grada sa otvorenim trgovima, kao što je Kotor, na kojima se dešavaju različiti događaji (ne uvek organizovani sa velikim budžetima). Zapravo, trgovi se pokazuju kao medijumi društvene sinteze, predstavljajući, kako autorka piše, „predele održivog razvoja”.

U poslednjem tematskom bloku u ovom broju časopisa LIMES koji je fokusiran na ekonomiju ali i potrebu njenog proučavanja integrativnim pristupom, predstavljena su dva istraživanja. U prvom, dr Aleksandar Plavšin elaborira temu ekonomske diplomatije, koja je retko prisutna u akademskim i širim raspravama. Najčešće se ovom problemu pristupa sa stanovišta efekata ekonomske diplomatije, a rede njenog sadržaja. U Plavšinovom radu prisutna je i komparativna analiza sadržaja ovog specifičnog diplomatskog posla od velikog ekonomskog značaja.

Konačno, Kristina Zogović, doktorantkinja na Ekonomskom fakultetu u Beogradu, a po struci diplomirani matematičar, se u svom radu bavi merenjem konverzija, tagovanja i remarketinga. Dakako, tema rada je marketing metrika, fokusirana na upotrebu interneta. Kompanija „Moja hrana” iz Podgorice je poslužila za studiju slučaja.

Nastavljajući dobru praksu časopisa LIMES da objavljuje prikaze knjiga, osvrte i komunikacije, Siniša Zarić daje prikaz upravo izašlog zbornika radova Instituta za društvena istraživanja iz Beograda. Zbornik, pod naslovom „Svet i Srbija – izazovi i očekivanja” uredila je dr Snežana Grk. U izdanju su objavljeni tekstovi čak 13 uglednih istraživača i profesora, koji su učinili vredan napor da se sagleda, pre svega, ekonomski položaj Srbije u Evropi i svetu, kao i njena konkurentska pozicija. Veoma su značajne i analize novih fenomena, kao što su pitanja održivog razvoja, tržišta talenata, promena na parcijalnim tržištima. I ovaj zbornik iz uredničke radionice dr Grk jeste od onih knjiga koje imaju respektabilan naučni nivo, ali služe i kao inspiracija istraživačima iz domena društvenih nauka, posebno ekonomije.